

1904

Kaposvár, 1908.

Hatodik évfolyam 9. szám.

Péntek, december 25.

KIADÓHIVATAL:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzandók az
el-fizetési pénzek, hír-
detések és nyiltterek

Megjelen minden
vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az elárusító helyeken kap-
hatók.

SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzandók a lap
szellemi részét illető
minden közlemények.

Megjelen minden
vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az elárusító helyeken kap-
hatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Boldog ünnepeket.

Kedves olvasóink!

Krisztus születésének örökké szép és magasztos ünnepén a mindennapi élet keresztjének czipelésében elfáradt társadalom letörli homlokáról a verejtéket, a melyet a küzdelmes élet sajtol ki az emberből, hogy amennyire lehet zavartalanul ünnepeljen. Szép szokás ilyenkor, hogy az emberek boldog ünnepeket kívánnak egymásnak. Kiknek szívök közelebb áll melegebben szoritják meg egymás kezét, őszintébb a jó kívánságuk, mert nem csak a pusztá szokásnak hódolnak, hanem egy nagyon kedves kötelességet rónak le.

A „Népjog“ szerkesztősége fáradságtalanul dolgozik, hogy az ő kedves olvasóközönségének igényeit kielégítse. Milyen jól eső tudat az nekünk, hogy a közönség méltányolja munkánkat, támogat minket erkölcsileg, anyagilag.

Nem formaságnak hódolunk tehát, amikor kedves olvasóinknak boldog ünnepeket kívánunk, mert olyanokhoz szólunk, kik minket is szeretnek.

Kérjük kedves olvasóinkat pártolják továbbra is lapunkat, amely a leghazafiasabb politikai és a legnemesebb társadalmi eszmékért küzd. Szerezzenek nekünk új barátokat, mi mindenkor és mindenben arra fogunk törekedni, hogy a közönség szeretői és pártfogásait kiérdemeljük.

Kedves olvasóinknak boldog ünnepeket kíván a

„NÉPJOG“
szerkesztősége.

A magyar nemzet karácsonya.

A betlehemi kisded, aki ezt a világhódító, büszke magyar nemzetet is az ő szeretetébe vonta s megváltotta a sötétség hatalmától, — békét hozott a világra. Békét az emberek szívébe, a népek, nemzetek életébe. E drága ajándék jótékony áldását érezzük minden karácsonykor, amikor Krisztus születésének, a békének magasztos ünnepét üljük. De hányszor és hányszor zavarta meg ez a szent évfordulót egy ezred év alatt, amióta keresztény lett a magyar nemzet a kül- és belharcz, amely legföljebb csak mint „Teguda Den“ szünetelt karácsony ünnepén.

Tizennégy hónapig tartó harc után a magyar politikai csatamezőn karácsonyra, ha nem is sikerült megteremteni a parlamenti békét, de a kicsiny-lelkű leszerelők már méhökben hordozzák azt a korcsszületet, amelylyel megajándékozzák a lomha kormányparti többséget s ez a korcsszület — a béke, a megadás, a bukás.

Elszorul a szívünk, amikor a nemzet jogaiért küzdő ellenzék sorai kö-

zött, akik ma már hüvelybe csuszított karddal nézik egy elszánt csapat élet-halál harczát, ott látjuk a bámulók között a nemzet atyjának vérbeli fiát — Kossuth Ferenczet.

Ha a sok közül, csak ez az egy függetlenségi politikus ragadja meg figyelmünket s a nem rég lefolyt tizen-négy hónapos parlamenti harczban foglalt álláspontjait vesszük görcső alá — féltjük a függetlenségi pártot.

Azt is megmondjuk, hogy miért.

Kossuth Lajos fia a mikor hazatért legott pártvezéri pálczát nyomtak a kezébe a függetlenségi képviselők. A nagy név örökséhez illet ez a megtisztelő pozíció: a mikor senkisémet kereste van e tehetsége hozzá?

A gyorsan muló évek azt mutatták meg, hogy Kossuth Lajos fia tehetséges politikus, de megbízhatatlan pártvezér, akinek egyetlen szenvedélye folyton a hatalommal paktálni. Kossuth Ferencz eddig a párt nevében is megalkudott volna minden miniszterelnökkel, szerencse, hogy a multban a függetlenségi pártban még volt annyi erély, hogy a pártvezért ne kövesse vakon a téves utra

Ujabbban, amikor a nemzet a legjobban számított a függetlenségi pártra s azt követelte, hogy élet-halál harcra szánja magát a hatalom erőszakoskodása ellen, Kossuth Ferencz a mindég paktáló pártvezér sajátos módon szereltette le a harczolókat — a pártfegyelem békóit rakta rájuk. De ezt csak úgy tudta kivinni Kossuth Ferencz, hogy egy-két bizalmasával elenyésző kisebbséget alkotva valósággal presszionálta és terrorizálta pártja nagy többségét. Így volt ő először sokáig ötöd-hatod magával, addig-addig forszírozta a dolgot, míg tizeketten lettek, egyszer pedig, még emlékezhetnek erre a pártterkeztetle, 28-an ellene s ugyanannyian mellette voltak. Még akkor sem volt meg Kossuth Ferencz többségbe, de a másik felet, ismételjük, a pártfegyelem békoival törték meg és így szerelt le a harczolók zöme.

Most azt kerdezzük mi, mint ellenzéki lap, hogy mi az a pártfegyelem? Fel lehet-e ezért adni meggyőzővést politikai hitet? De kerdezzük azt, hogy — eltekintve attól, hogy éppen Kossuth Ferencz óhajára annak idején nyílt kérdésnek hagyták ki harczol — ki békül, — szabad volt-e a pártfegyelem békóit újra megcsörgetni a harczoló függetlenségek tülébe azáltal, hogy újra és újra föltétette Kossuth Ferencz pártterkeztelen a kérdést béke vagy harcz?

Az ilyen pártfegyelem lehet hasznos a kormány-párton, a hol vakul kell engedelmeskedni a „fökomendás“-nak, de nem lehet üdvös egy ellenzéki pártban, meg éppen a függetlenségi pártban, hol a nemzet legföltetebb kincseinek védelmére kellnek.

Kossuth Ferencz pártfegyelme nem hozott békét, hanem elégedetlenséget — magában a parlamentben is. Hát még az ország! Hiszen hallhatott lesújtó véleményt Kossuth Czeglédén eleget. Maga az ország, egyik legboldogtalnabb karácsonyát üli.

A pártfegyelem összetörte az idén a magyar nemzet karácsonyfáját, vajjon képes lesz-e az ilyen pártfegyelemmel Kossuth Ferencz az ország érdekében valami előnyös dolgot kivinni — az a jövő titka, Kár azonban, hogy Kossuth Ferencz beállt ünneprontónak; elhiszszük neki, hogy az volt inter-cziója, hogy békét teremtsen, de hát nem ilyen béke után vágyott a nemzet amelyben nincs öröme, hanem olyanra, amelynek kivására nem pártfegyelem, hanem erős szándék és akarat kell.

Béke velünk, — mig nem fogunk ismét fegyvert.

— A kormány és a törvényhatóságok. Egy pár törvényhatósági bizottságtól sikerült Tiszának üdvözölő iratot kicsikarnia, pedig a legtöbb törvényhatóság hallgat, mert nem akar a közvéleménnyel ellentétbe helyezkedni. Az ország legtöbb helyén ma is még erősen lüktet a nemzeti érzület a magyar nyelv jogaiért s mindenütt Tisza Istvánban látják a legtöbb akadályt, hogy az nem tud diadalra jutni. Mert ha Tisza István nem vállalkozott volna a magyar nyelv nélkül a kormányzásra, úgy Bécsben, habár kelleetlenül is, az engedékenység terére léptek volna. De mikor azt látták, hogy akad magyar államférfi, ki a magyar nyelv jogának tagadói közé képes állani, hogy a hatalmat elnyerje, a merev álláspontra helyezkedik már mintsem akartak tudni a nemzet jogáról. Jól tudja azt mindeki ma már Magyarországon, hogy ha a nagy küzdelmet nem fogja siker koronázni, az első sorban a kormánypárt és Tisza Istvánnak tulajdonítható, mert ők hajoltak meg Bécs előtt és tagadták meg a magyar nyelv jogát abban a híres katonai programmban, amelyben nyíltan lemondanak a magyar jogáról. A magyar történelem egyik legsötétebb lapját fogja képezni e lemondás, mert az a nemzet, a mely nyelvéből le tud mondani, az létjogosulóságát adta el.

— Jövő évi ujonczállítás. A kormány még az idej ujonczállítást se tudta keresztül vinni, máris a jövő évi ujonczállítással zaklatja a törvényhatóságokat, Somogyvármegye törvényhatóságához is leérkezett minap a honvédelmi miniszter rendelete, amelyben meghagyja, hogy az 1894. évi ujonczállításra vonatkozó és a véderőről szóló 1889. évi VI. törvényzikk és az en-

1904

HIREK.

Előfizetési felhívás.

1904. január 1 től új előfizetést nyitunk. A „Népjog“ változatlan buzgalommal fog küzdeni minden igaz ügyért, mely a közönség javára szolgálhat. Alkudt nem ismerő igaz szabadselvűséggel, törhetetlen hazafisággal fogja hirdetni a szabad, a független Magyarország követeléseit és mindig arra fog törekedni, hogy őszinte szókimondással megnyerje a magyarul érző és magyarul gondolkodó független közönség szeretetét. Bizalommal kérjük tehát a t. közönséget, támogassa a „Népjog“ törekvését és legyen segítségére, hogy kitűzött feladatát be is tölthesse.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 „
Negyed évre . . . 2 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kaposvár, Zárda-utca 17 szám, (Telefon 15. szám.)

— **Lapunk** e heti száma tekintettel a karácsonyi ünnepekre vasárnap helyett, három nappal előbb, ma, ünnep első napján jelent meg.

— **Karácsony.** A karácsony az emberinek legnagyobb ünnepe, amelynek varázsa ellenállhatatlan lesz, a míg éreznek az emberi szív idegei. Karácsony a család ünnepe. A boldog családi élet pedig mennyország a földnek. Boldogok azok, akik a szeretet bűvös körében tölthetik e magasztos ünnepeket. Nekik énekelnek az angyalok és nekik szól a mennyi édes zene, amely még az angyalok énekénél is kedvesebb — gyermekeink örvendő kacagása . . . A szeretet fájának millió lángja csodás varázsváltozattal teszi az aggasztást, megvilágítja a bűnöst, hitet gyújt a hitetlen lelkeiben. Az emberiség legszebb ünnepe így életre hívja a szívek mélyén álmokban alvó érzelmeket, réges-régen elhalt emlékeket. Igaz szívből kívánjuk az olvasónak, hogy a béke és a szeretet e magasztos szép ünnepen szálljon szívébe, a boldogság angyala s maradjon ott akkor is, ha ismét felveszik a harcokat a köznapi élet ezer küzdelmével.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Láboda Lajos görögországi körjegyzői anyakönyvezetővé nevezte ki.

— **A tél kezdete.** Eddig ugyan kevés részünk volt a télel, de december 24-ike óta hivatalosan a tél jegyébe léptünk. A napárnak azonban ellentmond a hőmérséklet. Nap-nap után permetező eső áztatja az utcákat és folytonosan sárba gázolunk. Az időjárás is enyhe. A mezőgazda is fejesőválnézi a tél anak rizmusát. Mivel a fekete karácsony fiér husvét jelent Ez a szivátozás ijesztően fenyegeti a jövő évi termést. De hát az emberiség nem tud magán segíteni, csak egyre fohászkozik: Celsiusshoz, Reamurhoz és Fahrenheithoz, az ő védőszentjeihez.

— **Mosakodás.** A „Népjog“ amely a Kaposvárot felállított bejelentő hivatal tehetetlenségét s meddő munkálkodását igazságos kritikába részesítette, nem zárkozik el attól, hogy jogos védelemnek is helyet adjon. A védelem a mi vádjaink ellen indirekte hangzott el ugyan a polgármesterhez benyújtott jelentés alakjában, amelyet Csörz Lajos rendőrfogalmazó állított össze, aki a mai címkecsinos világhoz méltóan, «a bejelentő hivatal főnökének» nevezi magát a hivatalos jelentésben. Németh István polgármester úgy látszik csakugyan

megakarja szüntetni az általunk ostromozott miserabilis állapotokat s talán éppen az ő óhajára tettek jelentést hozzá a bejelentő hivatal részéről. Ez a hosszú lére eresztett jelentés emlékeztet vitéz Hári János elbeszélésére, aki nagyokat mondvá zengi el az ő sikereit. Az ember önkéntelenül a kételkedő diák szerepébe esik s olvasásakor nagyokat priiszent. A jelentés először lesajnálja a budapesti «bejelentési laprendszert» s a kaposvári speciálitást a «törzslap rendszert» egekig magasztalja. El mondja magáról a t. hivatal, hogy a munkáját jól és pontosan végzi s a cselédek nyilvántartásáról rózsza színű festékbe mártott tollal irt derült jelentést. Az ember csak bosszankodik, ha olvassa ezt a jelentést, mert olyan képtelen öntömjenézést talál benne, amilyenekkel még a Spanyol grandok sem szoktak előállni. Nem jelentés orvosolná ott a bajokat, polgármester ur, hanem erélyes vizsgálat. Ennek az eredményétől várhatunk valamit.

— **Jó szíve van a Jézuskának.** Most történt Kaposvárott egy utcában, ahol uri családok laknak, Egy szegény öreg koldus tipeggett a külváros felé. Szívében elkeseredés, fájdalom, zsebében három krajczár. Ott hon a város végén, szegényes kunyhóban árván maradt kis unokája a kis Jésust várta.

— **Hiába várja a lelke, mormogta az öreg koldus.**

Fényesen kivilágított ház előtt vánszergott a vén ember. Egyszerre kinyitott egyik ablak s egy bárszony ruhás kis leány kihajította valamit.

— **Röpülj te csunya baba, nem kellesz már, hoz a Jézuska szebbet, drágábbat, amelyiknek a szeme is mozog, a haja is igazi.**

— **Az öreg koldus megbotlott.**

— **Ni, ni, mi ez? Egy baba. Szeme sines, haja sines, de azért nagyon szép uri baba. Istencm, hogy fog ennek örülni az én árva kis unokám. Még is jó szíve van a kis Jézuskának.**

— **Megégett gyermek** A minap Kaposvárott a Zrínyi-utca 32. számú házban halálos szerencsétlenség történt. Derics Imre vasuti munkás lakásában dísznő zsirt forasztott ki a háziasszony, aki isten áldásából hét gyermek anyja. A sok apróság között az asszony nem vette észre, hogy a legfiata abb kis leánya az iker szülött 2 éves Margit a hülni kitett forró zsirus talba beleült. A szegény kis gyermek, akire a zsir ráborult, olyan súlyos égési sebeke szenvedett, hogy pár óra múlva kiszenvedett. A rendőrség az esetről hivatalosan jelentést tett a kir. ügyészségnek, a hol gondatlanságból okozott emberölés miatt megindították a szülők ellen a büntető eljárást

— **Elűzött kettejű sas.** Darányból írja tudósítónk, hogy a múlt vasárnap az ottani hazafias református vallású polgárok dicséretre méltó dolgot cselekedtek. Az ev. református templomban új orgonát avattak fel, mely alkalmat felhasználva arra, hogy a templom mind a négy oldalán terpe zkedő udok kétféjű sasokat, amely még egy talpnyaló osztrák szolgáló kegyur akaratára tétetett fel egykor, most ledobták onné. A darányi hazafias polgárok nagyot könnyítettek e cselekedettel lelkiismeretükön, mert Magyarországon az ilyen csodamadaraknak nem a templomokon, legfőképpen az akasztófaikon van a helye, de ott is csüngjenek a kötélben.

— **Az időjárás és a kereskedők** A kaposvári kereskedőket nagyon elszomorítja a esunya lucskos időjárás. Az idén igazán nagy ok van arra, hogy a karácsonyi vásárt hirdető kalmárok elkeseredjenek, mert bizony olyan rosszak mos anában az ország utak, hogy kereskedőink vidéki bevásárlóinak nagy része elmaradt. No de, ami késik nem mulik, ha az utak jobbak lesznek a vidéki bevásárlók csak bejönnek karácsony után is. Ez a sovány vigasztalás önt némi reményt kereskedőink csüggedt lelkebe

— **Budapesti Uránia Színház** a hétfő végén, december 26 és 27-én szombaton és vasárnap este Kaposvárotta várme-

gyeház nagy termében előadásokat fog tartani, mely alkalommal a „Berlini élet“ és „Szerbia“ című illusztrált művek kerülnek színre. Az előadások iránt város szerzte nagy az érdeklődés.

— **A czég táblák ellen.** A belügyminiszter érdekes leiratot küldött szét az ország törvényhatóságaihoz, amely Kaposvárra is leérkezett. A leirat szerint a miniszterhez sok panasz érkezett, hogy a vagyonbukott üzlettulajdonosok régi czége változatlanul marad és csak apró betűk jelzik az »utóda« »né« »bizományi raktár« stb. változást, sőt igen sokszor még ez a néhány betű is el van dugva czifraságok közé. Az ilyen czégtáblák a hitelezők és a nagy közönség megfélemlítésére és megkárosítására vannak szánva. A miniszter felhívja a hatóságot, hogy az ilyen eljárást ellenőrizze s alkalomadtán torolja meg.

— **A gyermekek karácsonya.** Millió s millió picziny szív dobog hevesen karácsony estéjén, a mikor a tüvelevű fák apró gyertyái felgyulladnak s mennyei fényvel árasztják el a díszes szalonokat s a szegényes gunyók belsejét. Öröm, boldogság van minden hajlékban, ahol az apróságok várják a jó Jézuskát, aki ilyenkor sok szép ajándékot hoz a jó gyermekeknek. Nincs ártatlanabb öröm taán a földön a kisdedek boldogságánál, a kik a karácsonyfa alatt örvendének a jó isteni kisded ajándékának a kis puskának, csákónak kardnak, az igazi haju babának. Az ágyban fekvő szegény kis betegét hiába, csak nem tudta meggyógyítani a doktor bácsi nagy tudománya, sok orvosság, hej, de mikor eljött a Jézuska akkor a kis beteg fölépült, meggyógyította őt a Jézuska ajándéka. A boldogság estéje a karácsony előtti est, nem csak a kicsinyeknek, de a nagyoknak is, a kiket őszinte öröme perdit az apróságok boldogsága.

— **Vizvezetek Szigetvárott.** Hasznos tervvel foglalkoznak újabban Szigetvárott, ahol csak most ástak egy ártézi kutat. Az ottani képviselő testület vizvezetőket óhajtott felállítani a község területén. E célból megkeresék a vármegyét is, hogy nyújtson ehhez segély kezet, mert nagyon nagy áldozatot nem tudnának hozni e különben nagy szükségletet kielégítő munkálatnak.

— **A fogyasztási adók átengedése Kaposvárott** Még a Széll-kor nány, amikor az obstrukció szorongatta, helyezte kilátásba a városokna, hogy a bor, pálinka és hus fogyasztási adójukat vissza engedje. Újabban a Tisza-kormány is nagy szüksége van arra, hogy »lekenyerezze« a városokat ezért szintén felvette programjába ezt a méltányos engedményt, amelyival inkább, mert a városok oly szolgálatot teljesítenek ingyért, amit az államnak kellene elvégeznie. Csak hogy bármily megérdemelt jövedelemhez jutnak városaink, az állan inkább mással kárjótolhatná ezeket: mert ennek a fogyasztási adónak eltörlése mellett nyomosabb közérdekek szólnának. A városoknak való átengedéssel nem is csökkennek a nép terhei s amint tudjuk, ezeknek az adóknak behajtása különösen, ha ezt bér etbe adják, még zaklatóbbá válik. Kaposvárott például 22.071 korona esik a bérlőknek s eddig 78.000 koronát szolgáltatnak be évenként az állampénztárba. Ha a Tisza kormány csakugyan szavát állja úgy az utóbbi összeg a város pénztárába folyt be. De ez a kedvező körülmény is még mindig azt jelenti, hogy a városi polgárok terhei nem csökkennek, amért is az volna az igazán üdvös intézkedés, ha ezeket az adókat egyáltalán eltörlőnék. A váosházán különben nem igen biznak abban, hogy a Tisza-kormány terve, igéje — testet öit.

— **Negyedszázados napilap.** A Pesti Hírlap 1903. december havában érte meg alapításának 25-ik évfordulóját. Ez idő alatt sok lap látott születni és meghalni, míg ő maga diadalmasan haladt előre, a törhetetlen és megalkuvást nem ismerő szabadselvűség, demokratikus világnézet és független meggyőződés zászlajával. Így lett Magyarország manapság kétségbevonhatatlanul legelterjedtebb lapjává. Ezt a nagy sikert főleg az magyarrazza meg, hogy a Pesti Hírlap minden pártól független, s mind ilyen szókimondó, bátor ellenőre

kormányoknak, pártoknak, hatóságoknak, politikai és társadalmi köröknek. Tartalma leggazdagabb. Naponta 32-40 oldal terjedelemben jelenik meg, tehát jóformán kétszer annyit ad olvasóinak, mint a többi napilap. S ez a tartalom válogatottan változatos, elsősorú politikai és szépirodalmi írásokból, Főmunkatársai: Tóth Béla, Gárdonyi Géza, Kóbor Tamás, Murai Károly, Bede József, Heltai Jenő, [Elta], Szemere Attila, b. Jósika Kálmán, Kézdi-Kovács László s a tárca-írók és írók egész sora. A Pesti Hírlap az utó évtől kezdve egyszerre két regényt közöl: eredeti Kóbor Tamástól és egy szenzációs külföldi regényt. Minden előzetes díjtalanul és bérmentve kapja meg a Pesti Hírlap nagy képes naptárát, melynek az az előnye minden más ajándék-könyv felett, hogy egész éven át hasznát lehet venni. Szóval nem hiába a legkedveltebb, mert igazán a legkövetkezősebben szerkesztett lap ma a Pesti Hírlap s az ára mégis csak 7 korona negyedévről 4 kor. 40 fillér egyóra. Kiadóhivatala Budapest, V., Váci-körút 78. szám.

— **A Somogy megyei gazdasági egyesület** mint a vármegye gazdaságosságának érdekeit képviselő erkölcsi testület, szerény anyagi viszonyai mellett is mindent el akar követni, hogy a megye gazdasági viszonyait fejlessze, emelje és istápolja. Most, midőn nemcsak a kisgazdák, de a nagy termelők is válságos időkben ének, kétszeresen szükségessé oly jövőbeli források után nézni, melyek bár csak némileg is pótolhatják a régi bevételeket s az egyes gazdáknak a korral növekvő igényei. Egy ily jelentékeny jövedelmi forrást találhat ma minden egyes gazda az okszerű állattenyésztésben. E célból a gazdasági egyesület mindazon közönségeket melyek ez egyesület kebelébe rendes tagul beléptek vagy belépnek, kedvezményes fizetési feltételek, de sőt indokolt esetekben árengedménnyel is közvetít tanyészbizikákat és sertéskanokát. Felhívja tehát az egyesület az ily állapotokat igénylő közönségeket, hogy bika vagy kacsaszűkeiket a Nemlétsági Földművelésügyi Miniszter Urhoz intézzék s 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényben kérelmezzék, s ezen kérvényt legkésőbb 1904. év január 30-ig a „Somogy megyei gazdasági egyesület” iktatói hivatalának Kaposvárra beküldjék. Később beérkező kérvényeket nem veszik figyelembe.

— **Mulató Szigetvár.** Tudósítónk jelenti, Szigetvárról, hogy a börtönben sok kedélyes mulatságot rendeztek, az ottani társaságok. Legutóbb a kereskedő ifjak egyesületének házi estélye és a munkás képző egyesület mulatsága folyt le szép sikerrel. Jövő év január 9-én a szigetvári állami polgári iskola ifjusági zászlóalapja javára rendeznek nagyobb szabású hangversenyyel egybekötött táncmulatságot.

— **A szőlős gazdák figyelmébe.** Felhívatnak mindazon szőlősgazdák, kik filloxera által meglopott szőlőjüket szénkéneggel kívánják fenntartani, hogy szénkéneg szükségletüket (100-1100 négyeszőg öltre kis hordó 100-110 kgr.) a tavaszi gyéritésre 1904. január hó 30-ig alolított rak tárnál annál is inkább jelentsék be, mert másként a kaposvári bizományi szénkéneg raktárból szénkénegre a Nmlt. Földművelésügyi Miniszterium rendelete alapján nem tarthatnak igényt. Kaposvár 1903. december hó. Állami Bizományi Szénkéneg Raktár.

Mi történik külföldön?

Bécsben az osztrák és a magyar kiküldöttek azon fáradoznak, hogy az olasz kereskedelmi szerződést nyélbe üssék: A főnehézség abban áll, hogy Olaszország a borvámot nagy kedvezményre akarja kivinni, mibe a kiküldöttek a két állam érdekében nem akarnak bele menni. — Rómában a pápa a biborok konzistoriuma előtt az évforduló alkalmából a következő nyilatkozatot tette: «A betlehemi jászol oly iskola, melyből minden keresztény és minden társadalmi osztály jó példát talál a jóságra és türelemre, melyből egye értés és béke származik. A pápa megemlékezett a jelen napok nehéz óráiról s azt mondta, hogy bizik azon igéreteken, a melyeket az Üdvözítő egyházának tett. Az orosz-japán konfliktus egyre bonyolultabbá válik s már Anglia is tevékenykedik, mely orosz hírek érkeznek Kelet-Azsiából! — Madridból azt jelenik, hogy

a 18 éves Alfonz spanyol király házassodni készül. Hírszerint Mária de la Pas infánsnőt vezeti az oltár elé.

KÖZGAZDASÁG

Mikép dolgozzunk?

És mondta az Isten: Ime adtam nektek minden maghozó tüvet, mely vagyon az egész földnek színe és minden gyümölcsesermő és maghozó fát; hogy azok egyenek néktek eledelre.
Mózes I. könyve 29.

Ma, mikor mindenhol munkahiányról szól a panasz nem elég ha általánosságban serkentjük munkára a népet. Rá kell mutatnunk, hogy mit és mikép dolgozzon.

«Nincs munka!» «Nincs kereset!» hallszik szüntelen. Van is ebben valami igazság, de nem sok.

Az igazság az, hogy mindig nincs munka, akkor pedig mikor van nem fog népünk úgy hozzá, ahogy kellene, hogy megkereshessen a munkaidő alatt annyit, hogy legyen mit a ládafiából kivenni akkor is mikor a munkaszünet beáll.

Népünk válogató is a munkában, ez is, baj; de erről majd máskor. Es ha ez csak népünk azon részénél volna, így kik napszámmal keresik kenyerüket még nem volna országos hiba, mert hála a jó Isten kegyelmének, vannak még elegenden, kik a magukén dolgozhatnak. Kiknek a jól és szorgalommal végzett munka önmaguknak volna hasznára s ezekkel akarok egyről, másról elbeszélgetni a gazdaságot, illetőleg, hogy meggyőzzem őket a kitartó munka szükséges s hasznos voltáról.

Földünk öregszik minden ami lett annak végének is kell tenni, mindennek születése csirájában hordja enyészését s mindennek elmúlása nem halál csak átalakulás, megújulás, feltámadás.

Ha egy gyermek még olyan erős, izmos testet hozzon is a világra csak úgy növekedhetik ép erős emberre, ha szülok naponta utána pótolják azt, amit a növekedés, az élet munkája felemészt erejéből.

A mi áldott hazánk földje is sok erővel rendelkezik, midőn 1000 évvel ezelőt Arpad apánk elhagyta, gyarapodott is erőben attól a sok magyar vértől, mely az őt, de azóta igazi rablógazdálkodást folytattunk.

Az alapos jó munkát nem adtuk meg a földnek tehát nem ápoltuk. Nem tartottunk elég barmot s így nem trágyázhattuk úgy, a hogy kellett volna, tehát nem adtuk vissza erejét, melyet a rajta megnövekedett terményekben leartattunk.

Ilyeténképpen pazaroltuk erejét 1000 esztendeje és siettetjük elöregedését, most azután úgy cselekszünk mint a rossz haladtilan gyermek ki mindent kizsárolt szüleitől; ha eszegényedve nem segíthet hátra fordít szüloiknek nem hogy dolgozának értők.

kizsároltuk apánk véreitől áztatott hazánk földjét, most szemére vetjük, hogy nem tart el bennünket. Batyut kötünk és átvitorlázzunk Amerikába ahelyet, hogy minden erőnkkel helyre hoznánk hibánkat és kizsárolt földünket feljavítsunk.

Ott az idegenben azután koptalunk, baromi munkát végzünk, és a faji büszkeségünk, rátartásunk nem engedi, hogy ezt az itthonmaradotaknak bevaljuk, dicsérjük az új hazát, sem hogy be kelljen vallanunk tor cselekedetünket és mindik több és több elégedetlen csábitunk a kivándorlásra.

Mert hát büszke faj vagyunk s ez amekkora erényünk akkora hibánk. Ha az alázatosságai nem hajol meg derekunk s nem tudunk csuszni-mászni ez helyes, de már bizony nagyon üdvös volna, ha a munkában itthon megtudna mindazok dereka hajolni, k két erre az éhség tanít meg a tengeren túl.

Midőn felharsant az iduló:

»Föl, föl vitézek a csatára,

A szent szabadság oltamára;
Édes hazánkért ősi v'ünk
Ontjuk, hullatjuk, nagy bátrau mig
[élünk]

Lelkesülve ragadott a nemzet apraja, nagyja fegyvert a szabadságért.

Akkor vért kívánt a haza fiaitól, ma dolgozni kellene, hogy szabadságunkat, függetlenségünket biztosítsuk, s ne játszuk a sok véraldazzattal szerzett honföldjé, idegen kézre.

Igaz, a lelkesültség, in'ulat mámorában könnyebb vért áldozni, mint csendes hétköznapokon napestig tűrni a földet. A mámore szálltával sok, igen sok orvoslást igénylő seb marad. A ketkoznapi, kitartó, alapos, jól végzett munka után azonban csak fáradságot érzünk, melynek eredetén nyen — ha vasárnap a pihenés napján — végtelenül melege átjárja szívünket és nemcsak e'eledjük tarad agunkat, de új erőt s kedvet nyerünk a jövőhét munkáját is kelő időben és jól végezni.

Fáradságot is csak akkor okoz a földmunka, ha kedvetlenül, csüggedten végzük. A jól végzett munka biztosítja a sikert, a siker meghozza a meglegedést s jólétet.

A jó Isten különös szép s az ősi munkára alkalmas időt adott, hát lássuk csak édes atyámfia meg'ettek-e mindent arra nézve, hogy a tavaszi örömetel varhassák.

Aki ugart tart, az azt mélyen meg'szartotta e? Az ősi mely szantának oly sok haszna van, hogy azt sohasem kellene elmulasztani.

A növények gyökerei a mélyen munkált földben jobban eltejedhetnek és több táplékot vetnek fel. Tavasszal a mélyen munkált föld hamarabb szárad és ezért hamarabb melegszik fel, természetesen ha hamarabb melegül az a napsugár gyorsabban indul fejlődésnek benne a növényzet, a nyári szárazságnan pedig a mélyen munkált földben kevesbé szenved a növényzet, mert a téli nedvesség lehuzódott benne odaig, ameddig az eke asa meg'arta és onnét nem párolgathatott el, mert a gabona jól elbokrosodott a földszínen s az nem engedte elpárologni.

Bizony igyekeznünk kellene összes földjeinket össze felhantolni, különösen a nehézagyas földeket, nagyon fokozza a n föld termekességét, ha a holé, tagy, s napsugár jól átjárhatja s megporhanyithatja a szántókat s az nykeppen elatott szántó földben nem is lesz am sok a gaz.

Kinek pedig az uga a földjéből nem telik az a'atás után csak egy jó esőt várjon s azután iparkodjon tartot buktatni, az ilyen szantas után azonnal fog'oljuk, hengereljük, hogy a tarló elrohadjon és a gaz magja kikelhessen.

Amint földünkön kizöldül a gaz, szaporán kezdünk a trágyahordá'hoz, ki'ordás után siessünk a trágya szett'eregetésére, hogy kupacban ne érje az eső, mert egy helyre mossa ki az erejét és foitossá lesz a gabonánk.

Ahol a trágyakupac feküdt, mikor az eső rájött ott az ember is alig fog a vetésből kilá'zani, ahová eteregettük a trágyát akkor, mikor már az eső kimosta, ott a gyerek is kikiabálhat belőle.

Ha a trágyát eteregettük forgatunk kell. Midőn az őszit vetni akarjuk, közvetlen vetés előtt még egyszer megszántuk s boronáljuk földünket.

Anányfele szántást végzünk, annyifele ekére lenne szűk'égünk, de hat nem szegény embernek való az, 4-5 eké b szerezni.

Ha nem az ugynevezett »Sack«-féle egyetemes ekét használjuk, melyet 26 féle képpen lehet beállítani.

Ezzel lehet sekélyen, mélyen szántani, buktatni, forgatni, hantolni, kapálni, töltögetni, krampit szedni, szóval 26 féle munkát lehet vele végezni.

Érdemes beszerezni az ilyen segítő szerszámot még akkor is, ha nem igen

1904

olcsó, ami jó azért mindig érdemes pénzt adni, ha egy gazda nem veheti meg álljon össze 3-4 s vegyék meg közösen, jobban és hamarabb végzik a jó számmal a munkát s ez behozza kamatostól az árá.

Az sem volna az utolsó gondolat, ha a módos gazdák bezerznék és a szegényebbeknek kikölcsönöznék a »Sack« féle ekét. Tartsunk össze és segítsünk egymáson.

A fagy még nem tette lehetetlenné a földmunkát, ki-ki gondolja meg tincs-e valami őszimunkával elmaradva s igyekezzék a kemény idő, lióésés előtt elvégezni.

Higgyék el édes atyámfiai az eke, borona, ásó, kapa az igazi fegyver, melylyel az osztrák Hydrának képesek leszünk minden fejét mérge fogaival együtt levágni, mert mindig az parancsol és csak az független mástól, kinek van annyija, hogy senkire sem szorul semmiért s azzal meg is elégszik amije van.

A viszontlátásig csak ezt kívánom, hogy:

»Legyen úgy, mint régen volt,
Tele legyen a magyarnak,

Mind a pincze, mind a kamra, mind [a bolt.«
Akkor azután magától fog az bekövetkezni amint, tovább mondja a nóta, hogy:
»Maga szabja meg a magyar
A törvényt, a katonát, meg az adót.«
(M. Sz. A.)

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK.

— Kordina Lili Bpest. Szívvel üdvözljük munkatársaink sorában. Minél gyakrabban kérünk hasonló kedves dolgokat.

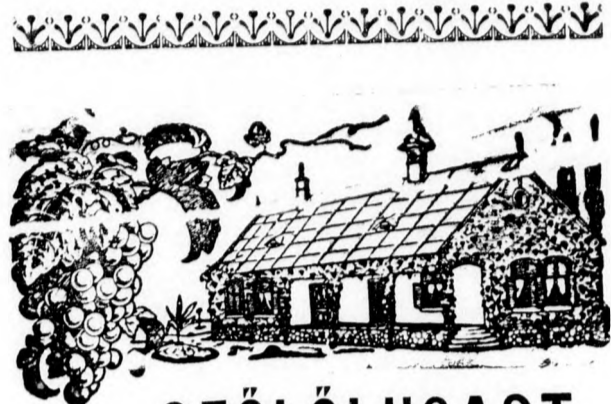
— Kiváncsi Csak türelmet kérünk. Majd megkerítjük a sort a többi megyénkbeli képviselőinkre is. Mindnek működését élénk figyelemmel kísérjük s érdeme szerint méltatni fogjuk, pártolásra való tekintet nélkül.

Felelős szerkesztő:
Karácsonyi Aladár

Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Karoly és Rózsa Ernő dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 15.

**Agytollat
veszek és
eladok.**
Boskovitz Antal
Kaposvár, Berzsenyi-u. 38.

SZŐLŐLUGAST
ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas [bár mind kuszó természetű] mert nagyobb része ha megősi, termést nem hoz, ezért sokan nem értékelik eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna. ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, huzes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldeték meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja

Czím:

Érmelléki első szőlőoltványtelep **Nagy-Kágya**
u. p. Székelyhid.

Ékszer-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a Berzsenyi-utca 38. sz. alatt

EKSZER ÜZLETET

nyitottam.

Hivatkozással több évi külföldi tartózkodásomra, bátran állithatom, hogy teljesen a mai kor igényeinek megfelelően készítek mindenféle a szakmamba vágó munkát, ugymint ékszereket, a kő hozzáadásával, vagy anélkül, mindennemű javításokat, elvállalok továbbá vésést, aranyozást és ezüstözést valamint optikai munkákat.

A lehető leghozzávalóbb árak mellett pontos kiszolgálás.

Kérem a nagyérdemű közönséget rendelésével mint kezdőt támogatni szíveskedjék.

Maradtam kiváló tisztelettel

Boskovicz Ernő.

Tört aranyat és ezüstöt, ugy drágaköveket a legmagasabb áron megveszek.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, érte-
teni, hogy Kaposváron az újvárosház épü-
letében egy a mai kornak minden tekintetben
megfelelő

**POLGÁRI ÉS EGYENRUHA SZABÓ
ÜZLETET nyitottam.**

Raktáron tartok legújabb divat szerinti
hazai, angol és francia ruhaszöveteket
Öltönyök a legutolsó divat szerint készülnek.

Készítek polgári, papi, katonai diszmagyar,
libéria, bőrkabátok, városi és utazó
bundákat kezesség mellett a legjutányosabb áráért.

Hölgyek részére készítek a legutolsó angol
divat szerinti paletót és angol kosztümöket, a
miért is minden tekintetben kezességet vállalok.

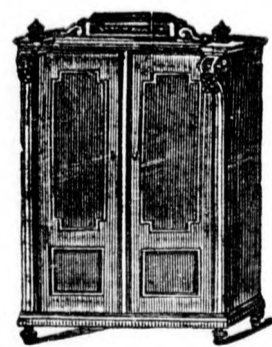
Főczéletem leendő a t. vevőimnek jó és olcsó
munkát előállítani. Egyben pártfogásába ajánlva

tisztelettel

Barta Sándor.

Leszállított árak

Mindennemű butor!

Hálószoba, Szekrény, Ebédlő, Íróasztal,
Sza'lon, Könyvszekrény és állvány, Uriszoba,
Székek, ágy, mosdó,
Pamlag, olajfestményü képek és tükrök szilárdan
és olcsón kaphatók

PETERKA JÓZSEF

kaposvári butorgyári raktárában
Erzsébet-ut (Saját ház) Villanyteleppel szemben
Nagy választék elsőrangú
VASBUTOROKBAN gyári áron.
Kárpitos és díszítési munkák izlésesen
és pontosan készíttetnek.

Leszállított árak

Somogyvármegye alispánjától.

27491. szám.

1903.

Hirdetmény.

Somogyvármegye közkórházánál Kaposvárott építendő gondnoki lakás és iroda, továbbá hullaház, vízvezetékek, kerítések és csatornázások építkezéseinek a m. kir. belügyminister ur 72804/V-a 903. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyott munkálatait, Somogyvármegye közgyűlének folyó évi 540. sz. a. kelt határozatával 65861 korona 27 fillér összeg erejéig engedélyeztetett.

A fentemlített munkák vállalati uton eszközrendő kivitelének biztosítása céljából az 1904. évi január hó 7-ik napjának d. e. 9 órájára, hivatalos helyiségemben zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A vállalkozni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 8 órájáig Somogyvármegye alispánjához annál is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az engedélyezett összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művellet és részletes feltételek a somogyvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalban a rendes hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

Kaposvár, 1903. december 17-én.

Alispáni szék üres:

GABSOVITS, főjegyző.

Csinos névjegyek készülnek

Kéthelyi L. és társa könyvnyomdájában Kaposvárott.

Goitein Mór órás és ékszerész

KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 4. SZÁM.

Az ország legelső legszolidabb ékszer-üzleteinek egyike.

Ajánl a közelgő karácsonyünnepre:

		K-tól	K-ig			K-tól	K-ig
Ezüst-aczél női órákat		9.—	30.—	Granát hajtúk		10.—	25.—
Ezüst-aczél fiú órákat		9.—	30.—	Arany függők		3.—	60.—
Nikkel órákat		7.—	17.—	„ nyakkendőtükk		10.—	60.—
Arany női órákat		28.—	500.—	„ karékek		25.—	150.—
Cronométer és ü. órákat		200.—	600.—	„ joujon, amulettek		6.—	100.—
Arany férfi órákat		60.—	600.—	Arany gyűrűk		5.—	50.—
Arany lánczokat				Briliáns függők		150.—	2500.—
— collier —		10.—	70.—	Gyémánt függők		25.—	150.—
Arany női hosszú lánczokat		60.—	450.—	„ gyűrűk		15.—	150.—
Arany férfi lánczokat		50.—	250.—	Briliáns		75.—	900.—
Granát függők		1.—	10.—	„ tűk		150.—	1500.—
„ melltükk		2.—	6.—	„ karékek		200.—	1500.—
				Gyöngy füzérek		3000.—	5000.—
Coral függők, fehér, rózsaszín és vörös		10.—	300.—	Ezüst kések, bajusz kefék		2.—	20.—
Coral füzérek, fehér, rózsaszín és vörös		10.—	150.—	Borosyán szípkák		5.—	30.—
Ezüst ékszerek		10.—	800.—	Gyönyörű kivitelű villanylámpák		45.—	300.—
„ ezukortartók		75.—	150.—	Ugyszintén legjobb minőségű Gramophonokat		65.—	300.—
Vidékre szívesen küldök választékot.							

Goitein Mór órás és ékszerész
Kaposvár, Korona-utca 4. szám.